

Василь САЛІЙ

Українці – унікальна нація. Живуть собі, зазвичай, мирно та спокійно, та як тільки приходить біда, - миттєво об'єднуються, стають могутньою силою, щоб дати цій біді відсіч. Спочатку Майдан сколихнув спокійне життя українців. Але єдністю, братерською любов'ю, молитвою, самопожертвою (і цей перелік можна продовжувати і продовжувати) була здобута перемога. Не встигли вщухнути баталії Революції Гідності, як прийшло нове лихо – безпідставна агресія нашого північного сусіда. Війна знову змусила український народ проявити свої найдостойніші якості. Тисячі патріотів, взявши в руки зброю, стали на захист Батьківщини. Навіть ті, хто нездатний або неготовий до збройної боротьби, відчуючи, що завдячують своїм спокоєм і мирним життям нашому війську, не змогли залишитися осторонь проблеми і взяли у різний спосіб допомагати українським героям. І допомагати настільки потужно, що стали однією з ключових сил України у цій війні.

Їх називають «героями тилу», «ангелами-охоронцями». Мова йде про волонтерів – українців і навіть іноземців, які забезпечують воїнів найнеобхіднішими ресурсами, які піклуються потерпілими, жертвуючи своїм часом, силою, а іноді - й життям. Бізнесмени, підприємці, робітники, студенти, безробітні, молоді мами і навіть діти – це люди, без яких плюндроване роками українське військо просто б не мало засобів для існування, особливо на початку протистояння, коли безпека кожного солдата «застрягала» в бюрократичному апараті держави. Тоді, та й тепер також, волонтери фактично виконують роботу чиновників та держави. Спробуймо детальніше розглянути явище волонтерства в Україні за останній рік.

Волонтер...

Для початку визначимо, хто ж такий волонтер і у чому полягає його діяльність. Волонтерство – це форма активності громадян, що здійснюється добровільно на благо суспільства без грошової винагороди. У світовій практиці найголовнішою ознакою волонтерства є те, що волонтер частину свого вільного (особистого) часу, сил, енергії, знань, досвіду добровільно витрачає на здійснення діяльності, яка є корисною людям і суспільству загалом. Звідси, волонтер – це особа, яка за власним бажанням допомагає іншим. Згідно зі статистичними даними, які оприлюднила Організація Об'єднаних Націй, сьогодні у світі нараховують близько 140 мільйонів волонтерів, що допомагають на безоплатній основі всім людям, які цього потребують.

...в Україні

Щодо українців, то 23% наших громадян, тобто кожен четвертий наш земляк, коли-небудь у житті займались волонтерством, серед яких 9% почали займатись волонтерством протягом останнього року. Найбільша група волонтерів – ті, які займаються волонтерством 1-2 рази на місяць. Закономірно, що найбільш розповсюдженою його формою на сьогоднішній день є допомога армії та пораненим. Цим займались 70% волонтерів.

Інколи можна лише дивуватися і захоплюватися відчайдушності, жертвовності українців. Можемо тут пригадати історію 19-річного сироти-волонтера Ігоря Лещина. Хлопець, не змігши потрапити на фронт через інвалідність, таки навідувався до зони бойових дій як волонтер. Парубок кілька разів возив до батальйону «Айдар» продукти першої необхідності, поки не потрапив у полон до чеченців, які його били й катували. Після обміну полоненими Ігор повернувся додому та не перестав допомагати солдатам. Майже безхатченко, він пожертвував на армію усі свої заощадження – 23 тисячі гривень, які збирав на купівлю житла. Схожих історій – безліч!

...і Божий закон

Голодного нагодувати, спраглого напоїти, чужинця прийняти, нагого зодягнути, хворому послужити, ув'язненого відвідати, померлого похоронити – ці заповіді Христа, які Він нам пропонує у притчі про страшний суд (Мт. 25, 31-46), ми знайдемо у кожному Катехизмі під назвою «Сім діл милосердя». Можливо, інколи й несвідомо, але волонтери сьогодні досконало виконують цей Христовий заклик! Щоденно українці готують тонни їжі для воїнів, зодягають кожного солдата у сучасне та безпечне екіпірування, приймають у свої домівки переселенців, усіляко підтримують поранених, борються за кожного полоненого, з честю ховають загиблих. І це ще не повний список того, що звершують «герої тилу». Саме до таких людей Христос звертається словами: «Істинно кажу вам: усе, що ви зробили одному з найменших Моїх братів, ви Мені зробили» (Мт. 25, 40).

... і воїн

Приїзд волонтерів – справжнє свято для військових. Про це може засвідчити кожен, хто навідувався у зону АТО з допомогою, незалежно, чи це продукти харчування, чи військове обладнання, чи навіть малюнки і листи від дітей. Відчуття, що за тебе хтось дбає, що за тобою стоїть вся країна, що ти комусь потрібен і потрібен живим, звичайно, неабияк підіймає дух кожного солдата.

«Ви добре діло робите. Якби не такі люди, як ви, ми б не робили ніяких кроків уперед. Повірте мені – від держави ми багато не чекаємо, а тримаємося на підтримці нашого народу!» – саме таке повідомлення отримав настоятель Гарнізонного храму святих апостолів Петра і Павла о. Степан Сус від військових, що перебувають у зоні АТО. Так бійці висловлюють львівським волонтерам вдячність за піклування.

«Більш за все в мене наворачуються сльози на очі, коли приходять хлопці звідти – і дякують. Уже декілька разів до мене приходили, іноді вони навіть спеціально приїждять з інших міст, щоб подякувати за той шолом, який ми йому надали, або за якісь інші речі» , –це вже слова волонтера, який регулярно навідується до зони АТО.

... і волонтери

Війна змусила об'єднатися заради спільної мети не лише вояків, але й усе суспільство загалом. Волонтер бачив, що самотужки зробить небагато, тому починав співпрацювати з іншим волонтером. Волонтерський рух виникав стихійно з окремих волонтерів, що об'єднувалися в групи. З часом з'явилися лідери, що привели роз'єднані самоорганізовані групи до централізованого керування. На сьогоднішній день існують сотні волонтерських організацій як всеукраїнського, так і регіонального рівня. «Крила Фенікса», «Армія SOS», «Волонтерська сотня», «ФОНД Діани Макарової», «Повернись живим», «Дрогобич SOS» –одні з найбільших груп активістів, без яких важко уявити повноцінне забезпечення армії.

Для прикладу, за півроку діяльності волонтерського проекту «Повернись живим» було зібрано понад 12,5 млн. гривень. За ці кошти було закуплено 92 тепловізори, 57 пристроїв нічного бачення, 248 рацій та інших переговорних пристроїв, понад 3 тис. комплектів термобілизни та багато іншого. Але важливішими є інші цифри: точно відомо, що ці пристрої врятували життя щонайменше 135 солдат.

... і суспільство

Багато людей раді були б допомагати, але не завжди знають, як це бажання зреалізувати. Волонтер є тією особою, яка пробуджує народ, заохочує його до благодійності. Тобто він є мовби посередником між потребуючою ланкою і благодійником. І бачимо, що волонтерська праця дає щедрі плоди. За даними соціологів, майже 78% українців чимось допомагають бійцям та переселенцям, третина дає гроші, інші – продукти, речі, особистий час, знання, зусилля. У 2014 р. жертовність українців збільшилася на 14%: на допомогу віддали близько 9 млрд. гривень, більшість з яких пішли на допомогу армії та пораненим. Як тільки з'являється заклик волонтера про потребу у якомусь ресурсі, миттєво люди доброї волі відповідають на нього. Згадаймо декілька показових ситуацій, які відбулись за останні місяці.

Численна кількість жителів Дніпропетровська прийшли до пункту здачі крові, щоб допомогти українським військовим, яких привозили у місто з району донецького аеропорту, Пісків та населених пунктів поблизу. На збір крові тут очікували 150 осіб, а прийшло понад три тисячі. Лікарня навіть не змогла прийняти всіх охочих.

Або інша схожа ситуація: коли прийшла страшна звістка від «Волонтерської сотні» про медборт зі Сходу з великою кількістю важкопоранених, реакція була миттєвою: за дві години після оголошення потреб люди принесли до Київського військового шпиталю понад 40 комплектів постільної білизни, ліки, гроші, у шпиталі побільшало ортопедичних подушок і протипролежневих матраців. І це зовсім не поодинокі випадки!

...і Церква

Активним волонтером є Церква. Ледь не на кожній парафії проводяться збірки на потреби війська, кожна громада по своїх можливостях робить власний внесок до спільної перемоги. До прикладу, у Львові торік Гарнізонний храм св. ап. Петра і Павла зібрав пожертв на понад 5 млн. 300 тис. грн, 66 тис. євро, 113 тис. американських доларів, 4 тис. 400 канадських доларів, 3 тис. 450 злотих, 100 британських фунтів і, навіть, 33 тис. рублів. За ці кошти придбали понад 2 тис. бронежилетів, касок а також берців, форми та інших необхідних для бійців речей. У церкві св. ап. Петра і Павла надалі тривають збірки для бійців, які вирушають у зону АТО, та для поранених.

Щодо нашого регіону, то Церква бере активну участь у діяльності координаційної групи «Дрогобич SOS – допомога армії». Проект стартував у червні 2014 року з метою координації дій всіх громадських організацій та небайдужих дрогобичан щодо надання допомоги для військовослужбовців та добровольців. За період від червня до грудня 2014 року надійшло пожертв: від колективів та приватних осіб 613 тис. 71 грн., 2470 дол., 3045 євро, 550 злот.; 84 тис. 645 грн. – пожертви у скриньки. На потреби військових придбано: 3 машини, 1 пристрій нічного бачення, 4 тепловізори, 3 генератори, 50 бронежилетів, 33 шоломи, 150 пар берців, планшети, рації, бензопили, спальні мішки та каремати, теплий одяг та багато іншого. Всього відіслано близько 150 тонн вантажу, організовано 17 поїдок на Схід. Налагоджена співпраця з військовими госпіталями України.

Та попри потужну матеріальну допомогу, найголовніша функція, яку здійснює Церква, – це молитва, яка є потужним щитом для України.

Підсумок

Отож, дорогий читачу, можливостей допомогти Україні у цій боротьбі є дуже і дуже багато. Будучи волонтером чи долучившись до будь-якої з волонтерських ініціатив, ми зможемо врятувати не одне життя. Не слід забувати про молитву як за воїнів і потерпілих, так і за волонтерів, бо лише разом, об'єднавши всі свої сили, віддавши себе Божій опіці, ми здобудемо перемогу.

Василь САЛІЙ Ангели війни//СЛОВО № 1 (61) 2015